

Jubileusz 75-lecia Węgierskiego Towarzystwa Entomologicznego

Węgierskie Towarzystwo Entomologiczne (Magyar Rovartani Társaság) zostało założone w 1910 roku. W związku z przypadającym w roku 1985 75-leciem jego istnienia, w dniach 18-20 X 1985 zorganizowano w Budapeszcie okolicznościowe uroczystości. Aktualnie prezydentem WTE jest dr Barnabás Naggy, znany ortopterolog, wieloletni pracownik naukowy Działu Zoologii Rolnej Instytutu Badawczego Ochrony Roślin Węgierskiej Akademii Nauk w Budapeszcie, a sekretarzem naukowym dr András Vojnits, lepidopterolog. Odznaka WTE jest formy owalnej z napisem „Magyar Rovartani Társaság”, datą „1910” oraz sylwetką chrząszcza *Pselaphus mehadiensis* Erivaldszky. Osoby zainteresowane historią WTE odsyłam do mojego artykułu: „Jubileusz Węgierskiego Towarzystwa Entomologicznego” (Pol. Pismo Entomol., Ser. B, nr 23-24, s. 249-253, 1961).

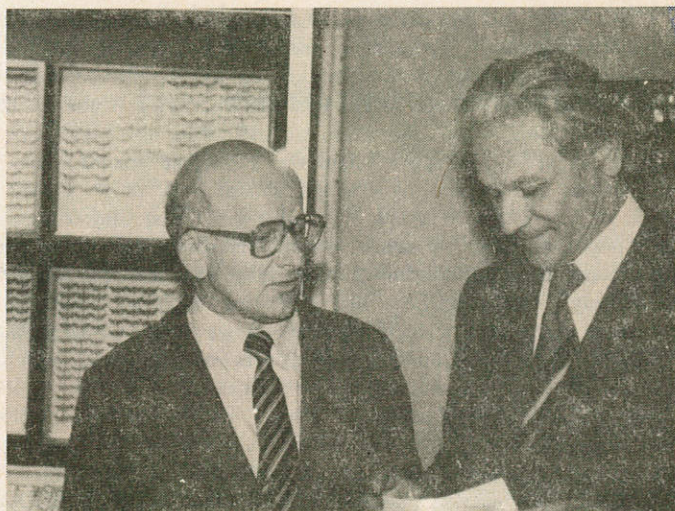
Okolicznościowe uroczystości odbywały się w sali konferencyjnej Muzeum Narodowego w Budapeszcie. W pierwszym dniu jubileuszu uroczystemu posiedzeniu przewodniczył dr B. Naggy, który w swoim okolicznościowym wystąpieniu omówił obecną działalność Towarzystwa oraz zadania na przyszłość. W godzinach przedpołudniowych wygłoszono ponadto następujące referaty: S. Bognár – 75-lecie działalności WTE. Rys. historyczny; Z. Kádár – 100-lecie węgierskiego czasopisma entomologicznego „Rovartani Lapok” (Folia entomologica); L. Móczár – Północne krajobrazy, muzeum i ojczyzna Linneusza. Następnie przemówienia powitalne wygłosili goście zagraniczni uczestniczący w uroczystościach: prof. dr D. Čamprag, Nowy Sad (Jugosławia), prof. dr Cz. Kania, Wrocław (Polska) i dr B. Kis, Cluj (Rumunia).

W godzinach popołudniowych, w salach Muzeum Narodowego, członek rzeczywisty Węgierskiej Akademii Nauk, dyrektor Muzeum Zoologicznego dr Zoltán Kaszab dokonał otwarcia wystawy „My i owady”. Oprowadzał po niej kierownik naukowy wystawy, entomolog dr T. Vasárhelyi. Z okazji tej wystawy wydano okolicznościowy folder. Obradom popołudniowym, na które przypadło 561 posiedzenie naukowe WTE, przewodniczył dr L. Móczár. Rozpoczęło się ono pozdrowieniami przekazanymi obecnym od najstarszych członków WTE, w imieniu których przemówił Janos Balogh. Następnie T. Jermy omówił działalność naukową doktora Zoltána Kaszaba i przekazał mu serdeczne życzenia i gratulacje z okazji 70-lecia urodzin. L. Móczár poinformował zebranych o odznaczeniu nadanym przez Królową Wielkiej Brytanii doktorowi J. Szentiványi za badania naukowe nad owadami Australii. Podano również do wiadomości wyniki VIII Ogólnokrajowego Współzawodnictwa w działalności popularyzacyjnej w dziedzinie entomologii. Osobom wyróżnionym wręczono nagrody pieniężne, bony książkowe i dyplomy. Na zakończenie obrad prelekcję ilustrowaną pięknymi przezroczami ze swej ekspedycji naukowej do Malezji wygłosił P. Küppers.

W drugim dniu uroczystości obradom przedpołudniowym przewodniczył dr P. Szontágh. Wygłoszono następujące referaty: G. Devai – Kartografowanie występowania owadów G. Szócs, M. Toth, L. Ronkay – Różnice między gatunkami owadów stwierdzone w wyniku badań nad feromonami płciowymi; G. Jenser – Sympozjum o przyłżeńcach zorganizowane w 1985 r. (Smolenice, CSRS); G. Lóvei – Pracownie entomologiczne w Wielkiej Brytanii (sprawozdanie z wyjazdu naukowego), K. Szeőke – Zbiory owadów w Grecji.

Fot. 1. Dr Zoltan Kaszab, członek zwyczajny Węgierskiej Akademii Nauk, dyrektor Muzeum Zoologicznego, w czasie otwarcia wystawy „My i owady”. Fot. Laszlo Z. Nagy (MTI)

Fot. 2. Prezydent Węgierskiego Towarzystwa Entomologicznego dr Barnabás Naggy w rozmowie z autorem artykułu w czasie zwiędzania wystawy. Fot. Laszlo Z. Nagy (MTI)

W obradach popołudniowych, którym przewodniczył L. Balogh, ogłoszono następujące referaty: A. Szentesi – Socjobiologia i entomologia; L. Ronkay – Stadia rozwojowe u nocnicówki *Brachionycha syriaca decipulae* Kovács; B. Naggy – Entomologia a ochrona przyrody. Na zakończenie obrad, o swym całorocznym pobycie naukowym w Meksyku opowiedział Z. Meszáros, ilustrując swe wypowiedzi licznymi przezrociami.

W trzecim dniu uroczystości, pod hasłem „Węgierskie Dni Entomologiczne”, odbyła się „Giełda entomologiczna”, na której można było kupić, sprzedać lub wymienić liczne okazy owadów oraz wydawnictwa entomologiczne. Impreza miała charakter otwarty, dostępny dla całego społeczeństwa i cieszyła się dużym powodzeniem. Na szczególną uwagę zasługuje duży udział młodzieży w tej giełdzie.

Obchody jubileuszowe 75-lecia istnienia Węgierskiego Towarzystwa Entomologicznego należy uznać za bardzo udane. Wzięło w nich udział ponad 200 entomologów węgierskich oraz liczni przedstawiciele różnych placówek naukowych zainteresowanych owadami

Czesław Kania

VI Kolokwium na temat *Apterygota* Moskwa, 21–23 VIII 1985

Zgodnie z ustaloną już od dawna tradycją, w powiązaniu z IX Międzynarodowym kolokwium zoologii gleby odbyło się VI Kolokwium na temat *Apterygota*. Jego organizatorem była prof. A. N. Černova z Instytutu Pedagogicznego w Moskwie. Referat wstępny, także zgodnie z tradycją ustaloną w czasie poprzednich kolokwium, poświęcono jednemu z wybitnych klasyków wiedzy o *Apterygota* – tym razem był to E. G. Bekker, profesor Uniwersytetu Moskiewskiego, działający głównie w latach trzydziestych naszego stulecia.

W czasie kolokwium dominowała problematyka ekologiczna, głównie zagadnienie wpływu czynników antropogennych na glebowe *Collembola*. Nie był to jednak temat jedyny. Z bardziej specjalistycznych spraw omawiano też morfologię poszczególnych rodzajów, ich systematykę (zwłaszcza w świetle elektroforetycznych badań nad białkami), biologię form naśnieżnych, niektóre elementy histochemii itp. Najbardziej „egzotyczny” był referat poświęcony faunie Tasmanii (P. Greenslade) ilustrowany pięknymi przezroczami z tej wyspy. Ze szczególnie ważnych osiągnięć prezentowanych w czasie kolokwium na wymienienie zasługuje odkrycie systemu bruzd połączonych z *linea ventralis* i przechodzących na grzbietową stronę ciała u niektórych *Collembola* (J. Rusek), a także stwierdzenie dużej odrębności białkowej populacji *Tetradontophora* z Alp Dynarskich, w porównaniu z karpacką populacją *T. bielensis* – może to świadczyć o istnieniu w Alpach Dynarskich odrębnego gatunku (R. Dallai).

Ogromna większość referatów poświęcona była *Collembola*. Tylko dwa referaty poświęcono *Protura*, zaś trzy – *Thysanura*. Nie było referatów poświęconych *Diplura*, co świadczy o niepokojącym zaniedbaniu tej grupy w prowadzonych obecnie badaniach.

Zarówno pod względem liczby uczestników, jak i liczby wygłoszonych referatów pierwszeństwo przypadło gospodarzom. Dla wielu młodych kolegów ze Związku Radzieckiego była to dobra okazja dla zaprezentowania swoich badań i nawiązania kontaktów naukowych. Atmosfera była zresztą bardzo sprzyjająca, nie tylko dla naukowej dyskusji, lecz i dla nawiązania nowych przyjaźni.

Polskę reprezentowały trzy osoby: dr M. Kaczmarek z Instytutu Ekologii, mgr M. Steczyńska z Instytutu Zoologii i niżej podpisany z Zakładu Zoologii Systematycznej i Doświadczalnej PAN. Dr W. Weiner, nieobecna na kolokwium, była współautorką jednego z referatów.

Postanowiono, że VII Kolokwium na temat *Apterygota* odbędzie się w r. 1989 w Indiach (w powiązaniu z X Międzynarodowym kolokwium zoologii gleby). Jego organizatorem ma być dr S. K. Mitra z Kalkuty, zaś jako „patrona” kolokwium, którego działalności będzie poświęcony referat wstępny, wybrano A. D. Immsa, który na początku naszego stulecia badał *Apterygota* w Indiach.

Andrzej Szeptycki